

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 416

İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/741)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/741 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Gerekçesi4

• Dışışleri Komisyonu Raporu5

• Muhalefet Şerhi8

• Tasarı Metni10

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin10

• Anlaşma Metni11

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-703/537

24/1/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 14/1/2013 tarihinde kararlaştırılan “İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/741)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

“İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşması” 12 Ağustos 1974 tarihinde imzalanmıştır.

Banka’nın amacı, üye ülkelerin ve Müslüman toplulukların, münferiden ve müştereken, ekonomik kalkınmasını ve sosyal ilerlemesini desteklemektir.

Banka, bu amacın gerçekleştirilmesini teminen, üye ülkelerdeki proje ve programların finansmanı için üyelerin özel ve kamu sektörlerine destek vermek, teşebbüslerin sermayelerine katılım sağlamak, üye ülkeler arasında dış ticaretin artırılmasına katkıda bulunmak ve üye ülkelerin teknik destek sağlamak gibi sahalarda faaliyet göstermektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

12 Şubat 2013

Esas No: 1/741

Karar No: 339

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/1/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29/1/2013 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 7/2/2013 tarihli 50 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, 12 Ağustos 1974 tarihinde Cidde’de imzalanan İslam Kalkınma Bankası (İKB) Kuruluş Anlaşmasının, giriş bölümünün birinci ve beşinci paragrafları ile 1 inci maddesi, 2 nci maddesinin birinci fıkrasının on birinci bendi, 12 nci maddesi ve 15 inci maddesine “Anayasamız, kanunlarımız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu” şeklinde çekince konularak onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, bazı Komisyon üyelerimiz, Kurucu Anlaşmanın 1974 yılında imzalanmasına rağmen onay sürecinin bugüne kadar neden tamamlanmadığı, onay süreci tamamlanmadan İKB ile ilişkilerin hangi hukuki zeminde yürütüldüğü ve İKB’nin finansman usulleri konularında sorular sormuşlar ve Kurucu Anlaşma hükümlerinin Anayasamızda yer alan laiklik ilkesi çerçevesinde değerlendirildiğinde, İslam hukuku ilkelerine uygun olarak çalışması öngörülen İKB’nin Kurucu Anlaşmasının hükümlerinin Türk hukuk düzeni ile uyumlayacağı ve Tasarıda yer alan çekincelerin Kurucu Anlaşmanın temel ilkeleriyle bağdaşmaması nedeniyle uluslararası hukukta geçerli olmayacağı, bu bağlamda, uluslararası hukukta ve iç hukukumuzda ülkemiz bakımından uygulanması mümkün olmayan Kurucu Anlaşmanın ideolojik saiklerle onay sürecinin tamamlanmasını teminen Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş olabileceği yönündeki görüşlerini ifade etmişlerdir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyonumuzun diğer üyeleri tarafından, İKB’nin finansman yöntem ve araçlarının halihazırda ülkemizde kullanılmakta olduğu ve İKB kaynaklarından ülkemizdeki özel sektör ve kalkınma projelerinin finansmanında faydalandığı, laiklik ilkesinin yasaklayıcı ve iç veya dış politikada engelleyici değil farklı inançtaki insanların özgürce hareket edebilmeleri amacıyla insan hakları bağlamında teminatlar sağlayan bir ilke olarak yorumlanması gerektiği ve Hükümetin laiklik ilkesi konusundaki hassasiyetini Tasarının 1 inci maddesinde vurgulanan çekinceler vasıtasıyla ortaya koyduğu, uygulamada Anayasamız, kanunlarımız veya taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümleri ile çelişen noktalarda Kurucu Anlaşma hükümlerinin uygulanmayacağı, bu bağlamda, Tasarının, ideolojik değil iktisadi saikler ve uluslararası ilişkilerimiz gözetilerek Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğinin açık olduğu belirtilmiştir.

Tasarı üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

- Üye ülkelerin ekonomik kalkınmasını desteklemek amacıyla kurulan İKB'nin bu amaçların gerçekleştirilmesini teminen üye ülkelerdeki proje ve programların finansmanı için üyelerin özel ve kamu sektörlerine destek verilmesi, teşebbüslerin sermayelerine iştirak edilmesi, üye ülkeler arasında dış ticaretin artırılmasına katkıda bulunulması ve üye ülkelere teknik destek sağlanması gibi alanlarda faaliyet gösterdiği,

- İKB'den bugüne kadar ülkemize 6,1 milyar ABD Doları tutarında kaynak sağlandığı ve ülkemizin, İKB'nin 56 üyesi arasında Bankadan en fazla kaynak sağlayan üçüncü ülke konumunda olduğu,

- Esas amacı üye ülkelerin iktisadi kalkınması olan İKB'nin Kurucu Anlaşmasında yer alan İslami kuralların sadece finansmana ilişkin olduğu ve uluslararası tahkim mekanizmalarının önüne getirilen uygulamalarda da görülen söz konusu finansman araçlarının uluslararası alanda kabul gören ve sadece İslam ülkeleri tarafından değil diğer ülkeler tarafından da kullanılan usuller ve teknikler olduğu,

- İslam Konferansı Örgütü (İKÖ'nün bir alt kuruluşu olan İKB'ye 1974 yılında sermaye taahhüdümüzü ifade eden bir yazıyla fiilen üye olunduğu ve İKÖ Şartının 2012 yılında ülkemiz tarafından onaylanmasından sonra görüşülmekte olan Tasarının İKÖ'nün bir alt birimi olan İKB'nin Kurucu Anlaşmasının da onay sürecinin tamamlanmasını teminen Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiği,

- Günümüze kadar İKB ile ilişkilerimizin bütçe kanunlarında yer alan hükümler ve Bakanlar Kurulu kararlarına dayanılarak yürütüldüğü ve Kurucu Anlaşmanın onay sürecinin ülkemiz bakımından tamamlanmasıyla İKB ile ilişkilerimizin daha sağlam bir zemine oturtulmuş olacağı

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının başlığında yer alan yazım hatası ve Tasarının 1 inci maddesindeki noktalama işareti redaksiyon kapsamında düzeltilerek başlık ve söz konusu madde oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Tasarının 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Maddelerin oylanmasından sonra Tasarının tümü oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimize 11 Şubat 2013 Pazartesi günü saat 18.00'e kadar süre tanınmıştır.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar ve Aksaray Milletvekili Ali Rıza Alaboyun Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Osman Faruk Loğoğlu</i>
İstanbul	İstanbul	Adana
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Emrullah İşler</i>	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>
Aksaray	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

Üye <i>Mehmet Ali Ediboğlu</i> Hatay (Muhalefet şerhim ektedir)	Üye <i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Harun Karaca</i> İstanbul
Üye <i>Osman Taney Korutürk</i> İstanbul (Muhlifim, muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Abdullah Çalışkan</i> Kırşehir	Üye <i>İdris Bal</i> Kütahya
Üye <i>Aytuğ Atıcı</i> Mersin (Karşı görüş yazımız ektedir)	Üye <i>Şaban Dişli</i> Sakarya	Üye <i>Burhan Kayatürk</i> Van

KARŞI GÖRÜŞ YAZISI

07.02.2013 tarihinde Dışişleri Komisyonu’nda görüşülen “İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı”na karşı oyumuzun gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Kanun tasarısının 1.maddesinde İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Antlaşmasının Giriş Bölümünün 1. ve 5. paragrafları ile 2.maddesinin 1. fıkrasının xi. bendi, 12.maddesi ve 15. maddesine “Anayasamız, Kanunlarımız ve bağlı olduğumuz anlaşmaların hükümlerinin saklı olduğu” şeklinde çekince konulduğu belirtilmektedir. Ancak sözkonusu kuruluş antlaşması, İslam Kalkınma Bankası çalışma ilkeleri ve usullerinde İslam hukukunun esas alınmasını öngörmektedir. Başlı başına bu husus, kuruluş antlaşması ile T.C. Anayasası ve kanunları arasında uyumsuzluk oluşturmaktadır. Bu durumda, konulan çekince zaten İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Antlaşması’nı Türkiye Cumhuriyeti açısından uygulanamaz hale getirmektedir.

Öte yandan, yukarıda belirtilen husus bir an için geçerli kabul edilmese de, bu defa aşağıdaki maddeler ciddi sorun yaratacak unsurlar içermektedir. Şöyle ki:

Madde 2, 1.fıkra, bend iv: İslam İşbirliği Teşkilatı’na (İİT) üye olmayan ülkelerdeki Müslüman topluluklara destek mahiyetinde özel fonlar tahsis edilmesini öngörmektedir. Bu hüküm, uluslararası hukukun ilkelerine aykırı şekilde adı belirtilmeyen çeşitli gruplara, hatta şiddet kullanan örgütlere dahi banka kanalıyla yardım edilmesine ve İİT’ye üye olmayan devletlerin içişlerine müdahalede bulunulmasına olanak verecek uygulamalara zemin oluşturabilecek bir yazım içermektedir.

Madde 2, 1.fıkra, bend vi: Başka türlü yollarla mevduat kabul etmek ve fon biriktirmek şeklinde yazılan ucu açık hüküm, tanımı getirilmeyen “başka türlü yollar” ifadesiyle bankanın üstü örtülü her türlü faaliyet yürütmesine imkân sağlayabilecek bir yazım içermektedir.

Madde 2, 1. fıkra, bend xiii, yine “Amacını gerçekleştirmeye yarayabilecek diğer her türlü görevi üstlenmek” şeklindeki yazımıyla yukarıda izah edilen sakıncayı arz etmektedir.

Madde 22, (Özel Fonlar başlıklı) 1.fıkra, bend i: üye olmayan ülkelerdeki Müslüman topluluklara destek olmak şeklindeki ifade, yine uluslararası hukuka aykırı uygulamalara imkan verecek bir yazım içermekte; bend iii’te yer alan “diğer herhangi bir belirli amaç” şeklindeki ifade keza yukarıda belirtilen sakıncaları aynen ihtiva etmektedir.

Madde 43, 1.fıkranın “hiçbir üyenin, üyelik tarihinden itibaren beş (5) yıllık bir süre geçmedikçe banka üyeliğinden çekilme hakkı olmayacaktır” şeklindeki hükmü, uluslararası kuruluşların kurucu antlaşmalarında usulden olmayan ve uygulamada ciddi sıkıntılar ve istenmeyen kısıtlamalar içeren bir hükümdür. Bu hüküm, bunun da ötesinde Türkiye Cumhuriyeti’nin egemenlik haklarını da kısıtlayıcı niteliktedir.

Madde 52, 2.fıkranın “hiçbir üye veya bir üyenin hiçbir kurumu veya aracısı veya doğrudan ya da dolaylı olarak üye, üyenin kurumu veya aracısı adına hareket eden veya onlardan talepleri olan hiçbir kurum veya kişi Banka’ya dava açamaz... (Üyeler) Banka ile üyeleri arasındaki ihtilafların çözümü için özel prosedürlere başvurma hakkına sahip olacaktır” şeklindeki hükmü, bankayı bir tür dokunulmazlık zırhı içine almakta ve yapacağı sorunlu işlemlerin hiçbir denetime tabi tutulmamasına zemin hazırlamaktadır.

Madde 54, “Banka’nın arşivleri ve genel olarak ona ait tüm belgeler veya elindeki tüm belgeler nerede bulunuyor olursa olsun dokunulmaz olacaktır” hükmünü taşımaktadır. Bu hüküm de bankanın arşiv, evrak ve yazışmalarına hiçbir şekilde kabul edilemeyecek bir dokunulmazlık sağlamakta, milli güvenliği doğrudan ilgilendiren kozmik evrakın dahi hukuki denetime açık olduğu ülkemizde devlet arşiv, belge ve yazışmalarının haiz olmadığı bir ayrıcalığı bankaya tanıyarak ulusal egemenliğimize aykırı bir durum yaratmaktadır.

Antlaşmaya ilişkin bir başka sorunlu husus da, 1974 yılında imzalanmış olan fakat 39 yıl bekletildikten sonra TBMM’ye sunulmasıdır. Toplantıya Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’nı temsilen katılan Müsteşar Yardımcısı, Türkiye’nin bugüne kadar geçen 39 yılda kayıtlı sermaye stokuna taahhütler verdiğini, bu taahhütlerin yerine getirildiğini ve hatta bankadan krediler alındığını, tüm bu faaliyetlerin de Bakanlar Kurulu kararlarıyla yürütüldüğünü açıklamıştır. Bu kadar uzun bir süredir parlamentodan geçirilmemiş olması, bunun bilinçli bir şekilde yapılmış olduğunu ve antlaşmanın yasalaştırılmasının imza tarihinden itibaren ülkemizi yöneten hükümetlerce sakıncalı bulunduğunu akla getirmektedir. Hazine Müsteşar Yardımcısının yukarıda özetlenen açıklamalarından esasen bugüne kadar onaylatılmamış olsa dahi belirli bir işlev görmüş olduğu anlaşılan, başka bir ifadeyle şu noktada yasalaşmasının öncelikli olmadığı anlaşılan bu antlaşmanın bugün görev yapan iktidar tarafından gündeme alınarak TBMM’nin onayına sunulmasının altında, gereklilikten ziyade siyasi - ideolojik sebepler yattığı izlenimi öne çıkmaktadır.

Yukarıdaki nedenlerle, adı geçen tasarıya muhalifiz. (8 Şubat 2013).

Faruk Loğoğlu

Adana

Osman Korutürk

İstanbul

Aytuğ Atıcı

Mersin

Mehmet Ali Ediboğlu

Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İSLAM KALKINMA BANKASI KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 12/8/1974 tarihinde Cidde’de imzalanan “İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşması”nın, giriş bölümünün birinci ve beşinci paragrafları ile 1 inci maddesi, 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (xi) bendi, 12 nci maddesi ve 15 inci maddesine “Anayasamız, kanunlarımız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu” şeklinde ihtirazî kayıt derpiş olunmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Türkiye Cumhuriyetinin İslam Kalkınma Bankasına olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 1.165.860.000 İslam Dinarı karşılığını geçemez. Bakanlar Kurulu, gerektiğinde bu tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

İSLAM KALKINMA BANKASI KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 12/8/1974 tarihinde Cidde’de imzalanan “İslam Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşması”nın, giriş bölümünün birinci ve beşinci paragrafları ile 1 inci maddesi, 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (xi) bendi, 12 nci maddesi ve 15 inci maddesine “Anayasamız, kanunlarımız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu” şeklinde ihtirazî kayıt derpiş olunmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Türkiye Cumhuriyetinin İslam Kalkınma Bankasına olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 1.165.860.000 İslam Dinarı karşılığını geçemez. Bakanlar Kurulu, gerektiğinde bu tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

İslam Kalkınma Bankası

Kuruluş Anlaşması

İSLAM KALKINMA BANKASI KURULUŞ ANLAŞMASI

BU ANLAŞMANIN, ADLARINA İMZALANDIĞI HÜKÜMETLER,

Müslüman ülkelerin halklarının refahını artırma ve bu ülkelerin İslamî prensipler ve idealler çerçevesinde uyumlu ve dengeli kalkınmasını gerçekleştirme ihtiyacının farkında olarak;

Bu kalkınmanın en iyi şekilde, İslam Konferansı üyesi Müslüman ülkeler arasındaki karşılıklı finansal ve ekonomik işbirliği ile gerçekleştirilebileceği düşüncesiyle;

İslam Konferansı'nın amaçlarından birinin de, Sözleşmesinde belirtildiği üzere, üye ülkeler arasında ekonomik, sosyal ve diğer alanlarda veya faaliyetlerde işbirliğini teşvik etmek ve güçlendirmek olduğunu kaydederek;

Gerek üye ülkeler içerisindeki gerekse dışındaki finansal ve diğer kaynakları harekete geçirme ve iç tasarrufları ve yatırımları teşvik etme ve üye ülkelere daha büyük kalkınma fonları sağlanması ihtiyacının bilincinde olarak;

Bu çerçevede, İslamî prensipler ve ideallere dayanan, kalkınma, yatırım ve refah odaklı ve Müslüman Toplumun birlik ve dayanışmasının pratik bir ifadesi olacak uluslararası bir finans kurumunun teşkil edilmesinin arzu edilirliğine ikna olarak;

Arapça'da “ البنك الإسلامي للتنمية ”, İngilizce'de “Islamic Development Bank” ve Fransızca'da “BANQUE ISLAMIQUE DE DEVELOPPEMENT” olarak bilinecek ve aşağıdaki hükümler doğrultusunda işletilecek bir uluslararası finans kuruluşunun teşkil edilmesi konusunda ANLAŞIRLAR;

KURULUŞ ANLAŞMASI

BÖLÜM I

AMAÇ, FAALİYETLER, YETKİ VE ÜYELİK

Madde 1

AMAÇ

İslam Kalkınma Bankası'nın (bundan sonra Banka olarak anılacaktır) amacı, üye ülkelerin ve Müslüman toplulukların, İslam hukuku ilkeleri doğrultusunda, münferiden ve müştereken, ekonomik kalkınmasını ve sosyal ilerlemesini desteklemektir.

Madde 2

GÖREVLER VE YETKİLER

Banka, amacını gerçekleştirebilmek için aşağıdaki görevlere ve yetkilere sahip olacaktır:

- (i) Üye ülkelerdeki teşebbüslerin ve üretken projelerin sermayelerine katılmak;
- (ii) Katılım veya diğer finansal düzenlemeler aracılığıyla üye ülkelerdeki iktisadî ve sosyal altyapı projelerine yatırım yapmak;
- (iii) Üye ülkelerdeki üretken projeler, teşebbüsler ve programların finansmanı için üyelerin özel ve kamu sektörlerine borç vermek;
- (iv) Üye olmayan ülkelerdeki Müslüman topluluklara destek mahiyetinde bir Fon da dâhil olmak üzere, özel amaçlar için Özel Fonlar tesis etmek ve işletmek;
- (v) Emanet Fonları'nı işletmek;
- (vi) Başka türlü yollarla mevduat kabul etmek ve fon biriktirmek;
- (vii) Üye ülkeler arasında, özellikle sermaye malları konusunda, dış ticaretin teşvikine yardımcı olmak;
- (viii) Faaliyetlerinde ihtiyaç duyulmayan fonları uygun şekilde yatırıma yönlendirmek;
- (ix) Üye ülkelere teknik destek sağlamak;
- (x) Üye ülkelerdeki kalkınma faaliyetlerinde çalışan personel için eğitim imkânları geliştirmek;
- (xi) Müslüman ülkelerdeki iktisadî ve finansal faaliyetler ile bankacılık faaliyetlerinin İslam hukukuna uygun hale gelmesi hususunda araştırmalar yapmak;
- (xii) Bu Anlaşma'ya tabi olarak, Banka'nın uygun göreceği herhangi bir yolla, benzer amaçlara sahip tüm kurumlar, kuruluşlar ve organizasyonlarla uluslararası ekonomik işbirliğinde bulunmak;
- (xiii) Amacını gerçekleştirmeye yarayabilecek diğer her türlü görevi üstlenmek.

Madde 3

ÜYELİK

1. Banka'nın kurucu üyeleri, Madde 66'da belirtilen tarihte veya öncesinde bu Anlaşma'yı imzalamış ve o tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde bütün diğer üyelik şartlarını yerine getirmiş olan, Ek 'A'da listelenen İslam Konferansı üyelerinden oluşacaktır.
2. İslam Konferansı'nın herhangi bir diğer üyesi, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra, üyelerin toplam oy gücünün çoğunluğunu temsil edecek şekilde toplam Güvernörler sayısının çoğunluğunun olumlu oyuyla karar verilebilecek kayıt ve şartlar çerçevesinde, üye olmak için başvurabilir ve üyeliğe kabul edilebilir.

BÖLÜM II

FİNANSAL KAYNAKLAR

Madde 4

KAYITLI SERMAYE VE TAAHHÜT EDİLMİŞ SERMAYE

3. (a) Banka'nın, Uluslararası Para Fonu'nun bir Özel Çekme Hakkı'na denk olacak olan hesap birimi, İslam Dinarı olarak bilinecektir.
- (b) Banka'nın kayıtlı sermaye stoğu, Madde 5 hükümleri doğrultusunda üyeler tarafından taahhüt için sağlanacak olan ve her biri on bin (10.000) İslam Dinarı değerine sahip olacak şekilde, iki milyar (2.000.000.000) İslam Dinarı bölü iki yüz bin (200.000) pay şeklinde olacaktır. Banka'nın taahhüt edilmiş sermayesi başlangıç olarak yedi yüz elli milyon (750.000.000) İslam Dinarı olacaktır.
2. Banka'nın kayıtlı sermaye stoğu, Güvernörler Kurulu tarafından, Güvernörler Kurulu'nun belirleyeceği kayıt ve şartlarda, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden daha azını temsil etmeyecek şekilde ve Güvernörlerin toplam sayısının üçte ikisinin oyuyla artırılabilir.

Madde 5

HİSSELERİN TAAHHÜDÜ VE TAHSİSİ

1. Her üye, Banka'nın sermaye stoğuna taahhütte bulunacaktır. Bir üyenin taahhütte bulunabileceği asgarî hisse miktarı iki yüz elli (250) hisse olacaktır.

¹ Güvernörler Kurulu, Hicrî 4 Muharrem 1413'te (Miladî 4 Temmuz 1992) Cidde'de yaptığı Özel Toplantı'da, BG/(SM)3-4134 numaralı kararıyla, Banka'nın kayıtlı sermaye stoğunu 6000 milyon ID'ye (6 milyar İslam Dinarı'na) ve Banka'nın taahhüt edilmiş sermaye stoğunu 4000 milyon ID'ye (4 milyar İslam Dinarı'na) yükseltmiştir. Kurul, Kotonu'da, Hicrî 29 Receb 1419 (Miladî 18 Kasım 1998) tarihinde yapılan 23. Yıllık Toplantısı'nda, Banka'nın taahhüt edilmiş sermayesini 4,1 milyar ID'ye çıkaran BG/3-419 numaralı kararı kabul etmiştir. Daha sonra, Kurul, Cezayir'de, Hicrî 8 Şaban 1422 (Miladî 24 Ekim 2001) tarihinde yapılan 26. Yıllık Toplantısı'nda, Banka'nın kayıtlı sermayesini 9 milyar ID artışla 15 Milyar ID'ye ve taahhüt edilmiş sermayesini 4 milyar ID artışla 8,1 milyar ID'ye çıkarmaya karar vermiştir. (Karar no: BG/5-422)

2. Her üye, sermaye stoğuna taahhüt edeceği başlangıç hissesi miktarını Madde 66'nın 1. paragrafında belirtilen tarihin sona ermesinden önce beyan edecektir.
3. Madde 3'ün 2. paragrafı uyarınca üyeliğe kabul edilen bir ülke, bu Madde'nin 1. paragrafına tabi olarak, Guvernörler Kurulu tarafından karar verildiği şekilde, Banka'nın kayıtlı sermaye stoğunun taahhüt edilmemiş kısmının hisselerine taahhütte bulunacaktır.
4. Guvernörler Kurulu, sermaye stoğunda bir artışın gerekli olduğuna karar verirse, her üye, Guvernörler Kurulu tarafından belirlenecek kayıt ve şartlar çerçevesinde, stok artışının, üyenin artıştan önceki stoğunun artıştan hemen önceki toplam taahhüt edilen sermaye stoğuna oranına denk gelen kısmı kadarına taahhütte bulunmak için makul bir fırsata sahip olacaktır; şu şartla ki, önceki hüküm, bu Madde'nin 3 ve 5. Paragrafları kapsamında, yalnızca Guvernörler Kurulu'nun kararının hüküm doğurması için niyetlenilen sermaye stoğu artışındaki herhangi bir kısma veya herhangi bir artışa uygulanmayacaktır. Hiçbir üye, sermaye stoğundaki artışın herhangi bir kısmına taahhütte bulunmak zorunda değildir.
5. Guvernörler Kurulu, bir üyenin talebi üzerine, üyelerin toplam oy gücünün çoğunluğunu temsil edecek şekilde Guvernörlerin toplam sayısının çoğunluğunun oyuyla, Kurulun belirleyeceği kayıt ve şartlarda o üyenin sermaye stoğuna taahhüdünü arttırabilecektir.
6. Kurucu üyeler tarafından başlangıçta taahhüt edilen stok hisseleri, nominal değeri üzerinden çıkarılacaktır. Diğer hisseler, Guvernörler Kurulu, özel durumlarda, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden daha azını temsil etmemek üzere Guvernörlerin toplam sayısının üçte ikisinin müsbet oyuyla, başka şartlarda çıkarmaya karar vermedikçe, nominal değerleri üzerinden çıkarılır.

Madde 6

TAAHHÜTLERİN ÖDENMESİ

1. Kurucu üye tarafından sermaye stoğuna başlangıçta taahhüt edilen meblağın ödemesi, her biri yüzde yirmi (20) olacak şekilde beş (5) eşit taksit halinde yapılacaktır.
2. İlk taksit, üye tarafından, Banka'nın kabul edebileceği serbestçe değiştirilebilir bir para birimi üzerinden, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonraki otuz (30) gün içerisinde veya hangisi daha geç ise o referans olacak şekilde, kendi adına vereceği onay belgesi veya kabul belgesindeki tarihten sonra ödenecektir.
3. Başlangıç taahhüdünün kalan yüzde seksenlik (80) kısmının ödemesi, yine, Banka'nın kabul edebileceği şekilde serbestçe değiştirilebilir bir para birimi üzerinden, dört (4) eşit taksit halinde yapılacaktır. Bu taksitlerden her biri, bu Madde'nin 2. paragrafında düzenlenen ilk taksit ödemesinin yıldönümünde ya da ondan önce muaccel olacaktır; şu şartla ki, bir üye, kendi takdirıyla, taahhüdüne ilişkin kalan taksitleri muacceliyet tarihinden önce ödeyebilir.
4. Banka, bu Madde kapsamındaki her ödeme için ödeme yeri tayin edecektir. Bu yer belirleninceye kadar, bu Madde'nin 2. paragrafında belirtilen ilk taksit ödemesi. Banka için Vekil ve Yediemin sıfatıyla hareket edecek olan Suudi Arabistan Para Kurumu'na yapılacaktır.

- -

Madde 7

SERMAYE STOKUNA İLİŞKİN ŞARTLAR

1. Stok hisseleri, hiçbir surette teminat olarak verilemez ve ipotek olarak tesis edilemez ve Bölüm VI doğrultusunda Banka'ya transferi hariç, hiçbir yere transfer edilemez.
2. Bir üyenin hisselerine ilişkin sorumluluğu, taahhüt ettiği sermayenin ödenmemiş kısmı ile sınırlıdır.
3. Hiçbir üye, yalnızca üyelikten kaynaklanan bir sebeple, Banka'nın yükümlülükleri için sorumlu tutulamaz.

Madde 8

MEVDUATLAR

Banka, Banka'nın koyduğu Kurallar ve Düzenlemeler çerçevesinde kullanılacak ve yönetilecek mevduatları kabul edebilir.

Madde 9

OLAĞAN SERMAYE KAYNAKLARI

Bu Anlaşma'da "Olağan Sermaye Kaynakları"na şunlar dâhildir:

- (i) Madde 5 doğrultusunda taahhüt edilen sermaye;
- (ii) Madde 8 gereğince Banka'ya tevdi edilen mevduatlar;
- (iii) Kredilerin geri ödemesinden elde edilen, varlıkların satımından gelen ve olağan işlemlerine ilişkin olarak yapılan yatırımlardan elde edilen gelirler;
- (iv) Madde 10 ve 11'de bahsi geçen Özel Fon Kaynakları ve Emanet Fon Kaynakları'nın bir parçasını oluşturmamak kaydıyla, Banka tarafından biriktirilen veya alınan diğer herhangi bir fon veya Banka'nın kullanımına verilen herhangi bir fon veya Banka'nın elde ettiği gelir.

Madde 10

ÖZEL FON KAYNAKLARI

Bu Anlaşma'da "Özel Fon Kaynakları"na şunlar dâhildir:

- (i) Herhangi bir Özel Fon'da tutulması için üyeler tarafından verilen fonlar;
- (ii) Banka'nın olağan işlemleri neticesinde elde ettiği net gelirden herhangi bir Özel Fon'a tahsis ettiği fonlar;

- (iii) Özel Fon kaynaklarından yapılan finansmanın geri ödemesi olarak gelen fonlar;
- (iv) Bir Özel Fon tarafından finanse edilen işlemlerden elde edilen gelirler; ve
- (v) Bir Özel Fon tarafından alınan veya Özel Fon'un kullanımına verilen diğer kaynaklar.

Madde 11

EMANET FONU KAYNAKLARI

Bu Anlaşma'da "Emanet Fonu Kaynakları"na şunlar dâhildir:

- (i) Emanet şartları uyarınca yönetilmek üzere Banka tarafından alınan kaynaklar;
- (ii) Emanet Fonu tarafından finanse edilen işlemlere ilişkin olarak geri ödenen veya alınan fonlar; ve
- (iii) Emanet Fonu tarafından finanse edilen işlemlerden edinilen gelirler.

BÖLÜM III

İŞLEMLER

Madde 12

KAYNAKLARIN KULLANIMI

Banka'nın kaynak ve imkânları, yalnızca, sırasıyla Madde 1 ve 2'de öngörülen amaçları uygulamak ve görevleri gerçekleştirmek için ve sağlam ekonomik ilkeler temelinde kullanılacaktır.

Madde 13

OLAĞAN, ÖZEL VE EMANET İŞLEMLERİ

1. Banka'nın işlemleri, Olağan İşlemler, Özel İşlemler ve Emanet İşlemleri'ni kapsayacaktır.
2. Olağan işlemler, Banka'nın Olağan Sermaye Kaynakları'ndan finanse edilen işlemlerdir.
3. Özel İşlemler, Özel Fon Kaynakları'ndan finanse edilen işlemlerdir.
4. Emanet İşlemleri, Emanet Fonu Kaynakları'ndan finanse edilen işlemlerdir.

Madde 14

İŞLEMLERİN AYRIMI

1. Banka'nın Olağan Sermaye Kaynakları, Özel Fon Kaynakları ve Emanet Fon Kaynakları, her zaman ve her bakımdan, birbirlerinden bütünüyle ayrı olarak tutulacak, kullanılacak, taahhüt edilecek, yatırım yapılacak veya başka işlemler için ayrı olarak kullanılacaktır. Banka'nın finansal tabloları, Olağan İşlemler, Özel İşlemler ve Emanet İşlemleri'ni ayrı olarak gösterecektir.
2. Banka'nın Olağan Sermaye Kaynakları, hiçbir şekilde ve şartta, Özel İşlemler'den veya asıl olarak Özel Fon Kaynakları'nın ve Emanet Fonu Kaynakları'nın kullanıldığı veya taahhüt edildiği diğer faaliyetlerden kaynaklanan zarar veya yükümlülükler için harcanmayacak ve bunların telafisi için kullanılmayacaktır.
3. Doğrudan doğruya Olağan İşlemler'den kaynaklanan masraflar, Banka'nın Olağan Sermaye Kaynakları'ndan karşılanacaktır. Doğrudan doğruya Özel İşlemler ve Emanet İşlemleri'nden kaynaklanan masraflar, sırasıyla, Banka'nın Özel Fon Kaynakları'ndan ve Emanet Fonu Kaynakları'ndan karşılanacaktır. Diğer masraflar, Banka'nın kararlaştırdığı şekilde karşılanacaktır.

Madde 15

İŞLEM METODLARI

Banka, Madde 1 ve 2'deki amaç ve görevleri gerçekleştirmek için kendi Kurallar ve Düzenlemeleri'ne uyacaktır.

Madde 16

FİNANSMANA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

1. Banka, işlemlerini gerçekleştirirken aşağıdaki hususları dikkate alacaktır:
 - (i) Verdiği borçlar için garantiler edinmek dâhil olmak üzere sağladığı finansman çerçevesinde menfaatlerini korumak;
 - (ii) Borçlanıcının ve varsa garantörünün, anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirebilecek durumda olup olmadıklarını incelemek;
 - (iii) Görece az gelişmiş üye ülkelerin ihtiyaçları;
 - (iv) Üye ülkelerin ekonomilerinde tamamlayıcılığı teşvik etme amacı;
 - (v) ekonomik ve sosyal kalkınma ve istihdamın artırılması için fırsatların genişletilmesi yoluyla üye ülkelerin halklarının refahını artırmak; ve
 - (vi) imkânlarının bir üyenin lehine orantısız meblağda kullanılmasından kaçınmak;
1. Finansman başvurusunda bulunan müracaatçı, yeterli bir teklif sunacak ve Banka Başkanı, teklife ilişkin yazılı bir raporu, uygun bir çalışmaya dayanan kendi tavsiyesiyle birlikte İcra Direktörleri Kurulu'na sunacaktır.
2. Banka, sağladığı finansmanın, sadece finansman sağlama amaçları doğrultusunda kullanılmasını teminen gerekli tedbirleri alacaktır.

4. Banka, sermaye yatırımlarının önemini göz önünde bulundurarak, sermaye yatırımları ile üye ülkelere verilen borçlar arasında uygun bir nisbeti korumayı gözetecektir.
5. Banka, uygulanabildiği kadarıyla, ortak teşebbüsler dâhil olmak üzere üye ülkeler arasında işbirliğini teşvik eden ve güçlendiren projelere öncelik tanıyacaktır.
6. Her finansman anlaşması, Banka tarafından etkin şekilde teftiş ve takibe imkân verecek şekilde düzenlenecektir.
7. Banka, üye ülke içindeki hiçbir teşebbüsü, o ülkenin itirazına rağmen finanse etmeyecektir.
8. Banka, toplam giderin döviz kısmının finansmanını sağlayabilir ve uygun durumlarda, özellikle az gelişmiş üye ülkeler söz konusu olduğunda, o ülkenin iç kaynaklarının mobilizasyonu çabalarının böyle bir davranışı haklı kaldığı durumda, yerel para birimi kısmının finansmanını da sağlayabilir.
9. Olağan bir şekilde uluslararası rekabetçi ihaleye tabi olacak tedarik kaynakları üzerinde hiçbir sınırlama olmayacaktır. Banka, vaktinde yapacağı uygun bir çalışmadan sonra, üye ülkelerden tedarik için bir tercih marjı belirtebilir.

Madde 17

SERMAYEYE KATILIM

1. Sermayeye katılımda, Banka, proje veya teşebbüsün hâlihazırda veya potansiyel olarak gelir getirici olduğuna ve şimdi ve gelecekte uygun bir şekilde yönetileceğine kanî olmalıdır.
2. Banka, Banka'nın menfaatlerinin korunması yahut proje veya teşebbüsün başarısı için gerekli haller hariç, proje veya teşebbüsün sermaye paylarında çoğunluğu veya kontrolü elde etmeyecektir.
3. Banka, proje veya teşebbüsün gerekliliklerini, Banka tarafından üstlenilen riskleri ve oy hakları ve proje veya teşebbüsün yönetim kuruluna bir veya daha fazla yönetici atamak hakkı dâhil olmak üzere, sermaye yatırımcılarının benzer finansmanlar için normal olarak elde ettiği kayıt ve şartları uygun gördüğü hallerde uygulayacaktır.
4. Banka, uygun görülebilecek kayıt ve şartlarda sermaye iştirakini satma hakkını saklı tutar. Ancak, Banka, sermaye iştirakinin hiçbir kısmını üye ülke uyruğunda olmayan birine, o üye ülkenin rızası olmaksızın satamayacaktır.
5. Banka, yatırım yaptığı hiçbir proje veya teşebbüsün yönetimine ilişkin sorumluluğu, kendi yatırımını korumak için gerekli olmadıkça, üstlenmeyecektir.
6. Banka, üye ülkelerin toplam oy gücünün en az üçte ikisinin onayladığı özel durumlar hariç olmak üzere, hisselerine katıldığı hiçbir teşebbüse borç temin etmeyecektir.
7. Banka, uygun bir şekilde yapabildiği durumlarda, yatırımlarını satmak suretiyle kaynaklarını döndürmeye çalışacaktır.
8. Banka, sermaye yatırımlarında makul çeşitlendirmeler yapmayı gözetecektir.

Madde 18

PROJE KREDİLERİ

Banka, belirli altyapı projeleri ve diğer projeler için kredi verirken, her bir projenin potansiyel geri dönüşünü ve borçlanıcı ülkenin öncelikler sıralamasındaki önemini dikkate alacaktır.

Madde 19

PROGRAM KREDİLERİ

Banka, üye ülkelere, o ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara dâhil olmak üzere, program kredileri verirken, kredinin amacının ekonomik ve sosyal kalkınma yoluyla halkın refahını arttırmak olduğuna kanî olacaktır.

Madde 20

PROJE VE PROGRAM KREDİLERİ İÇİN KAYIT VE ŞARTLAR

1. Banka, Madde 18 ve 19 çerçevesinde verilen kredilerin geri ödeme takvimini, özellikle kaynağın genel pozisyonu ve ilgili üye ülkenin ödemeler dengesine ilişkin ilgili değerlendirmeleri göz önünde bulundurarak kararlaştıracaktır.
2. Bir üye, akut bir döviz sıkıntısı çektiğini ve o üye veya bir kurumu tarafından anlaşmaya bağlanan veya garanti edilen herhangi bir kredinin belirlenen şekilde geri ödenemediğini beyan ederse, Banka, takdirinde olmak üzere, kredinin itfasına ilişkin şartları değiştirebilir veya kredinin süresini uzatabilir veya her ikisini yapabilir; şu şartla ki, bu rahatlatmanın ilgili borçlanıcının çıkarları ve Banka'nın işlemleri açısından haklı bir temeli olduğundan emin olması gerekir.
3. Banka, idari masraflarını karşılamak üzere bir hizmet ücreti tahsil edecektir. Ücretin miktarı ve ücretin konma şekli Banka tarafından belirlenecektir.

Madde 21

OLAĞAN İŞLEMLERDE SINIRLAMA

Sermaye yatırımlarının, verilmiş kredilerin ve Banka'nın diğer olağan işlemlerinin toplam meblağı, Olağan Sermaye Kaynakları'nın kapsadığı; taahhüt edilmiş sermayenin harcanmamış kısmının, rezervlerin, mevduatların, toplanan diğer fonların ve fazlanın toplam meblağını hiçbir zaman geçemez.

Madde 22

ÖZEL FONLAR

Özel Fonlar Banka tarafından, aşağıdaki amaçlar için tesis edilebilir:

- (i) üye olmayan ülkelerdeki Müslüman topluluklara destek olmak;
- (ii) teknik destek sağlamak; veya
- (iii) diğer herhangi bir belirli amaç;

Bu fonlar, Banka'nın koyduğu Kurallar ve Düzenlemeler uyarınca yönetilir.

Madde 23

EMANET FONLARI

Banka, Emanet şartları ile Banka'nın koyabileceği Kurallar ve Düzenlemeler'e uygun olarak, amaçları Banka'nın amaç ve görevlerine aykırılık taşımayan Emanet Fonları'nın yönetimini kabul edebilir.

BÖLÜM IV

PARA BİRİMLERİ

Madde 24

DÖVİZ KURLARININ BELİRLENMESİ VE KONVERTİBİLİTE

1. Döviz kurlarının İslam Dinarı cinsinden belirlenmesi veya döviz kurlarıyla ilgili herhangi bir meselenin çözümü Banka tarafından gerçekleştirilecektir. Bu belirleme maksadıyla, Banka, gerekli gördüğü takdirde, Uluslararası Para Fonu'ndan bilgi temin edebilir.
2. Bu Anlaşma çerçevesinde herhangi bir para biriminin konvertibil olup olmadığına karar verme ihtiyacı hâsıl olursa, bu karar Banka tarafından verilir. Banka, gerekli gördüğü takdirde bu karar için Uluslararası Para Fonu ile istişare edebilir.

Madde 25

PARA BİRİMLERİNİN KULLANIMI VE DEĞİŞTİRİLMESİ

1. Hiçbir üye, kendi para birimini veya başka bir para birimini almak, tutmak veya kullanmak konusunda Banka hesabına bir sınırlama koyamaz veya sınırlamayı devam ettiremez.
2. Her üye, Banka'nın talebi üzerine, Banka tarafından tutulan para biriminin, Madde 24'te belirtilen değiştirme tarihindeki değeri için belirlenen döviz kuru üzerinden, serbest konvertibil bir para birimine derhal çevrilmesine imkân sağlayacaktır.
3. Üye olmayan bir ülkenin Banka tarafından tutulan para birimi, Banka'nın olağan işlem akışında olması veya ilgili üyenin izninin bulunması halleri hariç olmak üzere, bir üyenin para birimini satın almak için kullanılmayacaktır.
4. Üye bir ülke, Banka'nın, Banka için kabul edilebilir bir konvertibil para birimi üzerinden karların havalesi ve sermayenin geri alınmasına ilişkin yapacağı işlemlere hiçbir sınırlama koymayacaktır.

Madde 26

İŞLEMLERİN PARA BİRİMİ

Banka'nın verdiği borçlar, özel durumlarda Banka tarafından aksi tayin edilmedikçe, İslam Dinarı cinsinden işlem görecektir. Borç anlaşmaları kapsamında Banka'ya karşı üstlenilen tüm yükümlülükler, Banka tarafından kabul edilebilir bir serbest konvertibil para birimi üzerinden ödenecektir.

BÖLÜM V

ORGANİZASYON VE YÖNETİM

Madde 27

TEŞKİLAT

Banka'nın bir Guvernörler Kurulu, bir İcra Direktörleri Kurulu, bir Başkanı, bir veya birden fazla Başkan Yardımcısı ve gerekli görüldüğü kadar diğer görevlileri ve personeli olacaktır.

Madde 28

GUVERNÖRLER KURULU: OLUŞUM

1. Her bir üye, Guvernörler Kurulu'nda temsil edilecek ve bir Guvernör bir de Guvernör Vekili tayin edecektir. Her Guvernör ve Guvernör Vekili, kendisini tayin eden üyenin memnuniyeti için çalışacaktır. Hiçbir Vekil, asıl Guvernörün bulunmadığı durumlar haricinde oy kullanamaz. Kurul, yıllık toplantısında, Guvernörler arasından, bir sonraki yıllık toplantıda yapılacak seçime kadar başkanlık makamında bulunacak olan bir Başkan atayacaktır.
2. Guvernörler ve Vekilleri, Banka tarafından kendilerine ödeme yapılmaksızın çalışacaklardır, ancak Banka, toplantılara katılmalarından kaynaklanan makul masraflarını karşılayabilecektir.

Madde 29

GUVERNÖRLER KURULU: YETKİLER

1. Banka'nın tüm yetkileri Guvernörler Kurulu'na aittir.
2. Guvernörler Kurulu, yetkilerinin bir kısmını veya tamamını, aşağıdaki yetkiler hariç olmak üzere, İcra Direktörleri Kurulu'na devredebilir:

- (i) yeni üyeler kabul etmek ve onların kabul edilme şartlarını belirlemek;
 - (ii) Banka'nın kayıtlı sermaye stoğunu arttırmak veya azaltmak;
 - (iii) bir üyenin üyeliğini askıya almak;
 - (iv) bu Anlaşma'nın uygulamalarından veya yorumlarından kaynaklı olarak İcra Direktörleri Kurulu tarafından kendilerine sunulan itirazları karara bağlamak;
 - (v) diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği için yapılan genel anlaşmaların akdedilmesine izin vermek;
 - (vi) Banka Başkanı'nı seçmek;
 - (vii) Banka'nın İcra Direktörleri'ni seçmek;
 - (viii) İcra Direktörleri'ne yapılacak ödemeleri ile Başkan'ın maaşını ve hizmet sözleşmesinin diğer şartlarını belirlemek;
 - (ix) denetim raporunu inceledikten sonra, Banka'nın bilançosunu ve kâr ve zarar beyanını onaylamak;
 - (x) Banka'nın rezervini ve net gelir ve fazlasının dağıtımını tayin etmek;
 - (xi) bu Anlaşma'yı tadil etmek;
 - (xii) Banka'nın işlemlerine son vermeye ve varlıklarını dağıtmaya karar vermek; ve
 - (xiii) bu Anlaşma'da, Guvernörler Kurulu'na açıkça tanınan diğer özel yetkileri kullanmak.
3. Guvernörler Kurulu ve yetkilendirildikleri ölçüde İcra Direktörleri; personel, maaşlar ve diğer yardımlara ilişkin Kurallar ve Düzenlemeler dâhil olmak üzere, Banka'nın işlerini yürütmek için gerekli veya uygun olduğu takdirde ilgili Kurallar ve Düzenlemeler'i kabul edebilirler.
4. Guvernörler Kurulu, bu Maddenin 2. ve 3. paragrafları kapsamında İcra Direktörleri Kurulu'na devredilen herhangi bir konuda yetkilerini kullanmak için tam selâhiyete sahiptir.

Madde 30

GUVERNÖRLER KURULU: PROSEDÜR

1. Guvernörler Kurulu, her yıl, bir yıllık toplantı ve Kurul'un gerektirmesi ya da İcra Direktörleri Kurulu'nun çağrısı üzerine diğer toplantıları yapacaktır. Banka üyelerinin üçte birinin talep etmesi halinde, İcra Direktörleri Kurulu, Guvernörler Kurulu'nu toplantıya çağıracaktır.
2. Üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisinden az olmaması kaydıyla, Guvernörlerin çoğunluğu, Guvernörler Kurulu'nun herhangi bir toplantısı için toplantı yeter sayısını oluşturur.

3. Guvernörler Kurulu, bir düzenleme ile, İcra Direktörleri Kurulu'nun, bu yolu tavsiyeye şayan görmesi üzerine, herhangi bir konuda Guvernörler Kurulu'nu toplantıya çağırmasızın Guvernörlerin oyunu alabileceği bir prosedür düzenleyecektir.
4. Guvernörler Kurulu ve yetkilendirildiği ölçüde İcra Direktörleri Kurulu, Banka'nın işlerinin yürütülmesi için gerekli veya uygun olan durumlarda alt birimler tesis edebilirler.

Madde 31

***İCRA DİREKTÖRLERİ KURULU: OLUŞUM**

1. İcra Direktörleri Kurulu, Guvernörler Kurulu üyesi olmayan on (10) kişiden oluşur. İcra Direktörleri, ekonomik ve finansal konularda yüksek yeterliliğe sahip kişiler olacak ve Guvernörler Kurulu tarafından yapılan Kurallar ve Düzenlemeler çerçevesinde seçilecektir.
2. Guvernörler Kurulu, zaman zaman, İcra Direktörleri Kurulu'nun büyüklüğünü ve kompozisyonunu gözden geçirecektir ve uygun durumlarda, özellikle İcra Direktörleri Kurulu'ndaki temsilcilerin sayısının artırılmasının istenirliğini göz önünde bulundurarak İcra Direktörleri'nin sayısını arttırabilecektir. Bu paragraf kapsamındaki kararlar, üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisinden azını temsil etmeyecek şekilde Guvernörlerin toplam sayısının çoğunluğunun oyuyla alınacaktır.
3. İcra Direktörleri, üç (3) yıl boyunca görev yaparlar ve yeniden seçilebilirler. İcra Direktörleri, halefleri atanana ya da seçilene kadar görevlerini devam ettirirler. Bir İcra Direktörü makamının, görev süresinin bitiminden doksan (90) gün önce boşalması halinde, önceki İcra Direktörü'nü seçen Guvernörler tarafından, kalan süreyi tamamlaması için bir halef atanır veya seçilir. Bu seçim için, oy kullanan Guvernörlerin çoğunluğunun oyu gereklidir.

Madde 32

İCRA DİREKTÖRLERİ KURULU: YETKİLER

İcra Direktörleri Kurulu, Bankanın genel işlemlerinin yönetilmesinden sorumlu olacaktır ve bu amaçla, bu Anlaşma'yla kendilerine verilen açık yetkilerin yanında, kendisine Guvernörler Kurulu tarafından tüm yetkileri ve özellikle aşağıdaki yetkileri kullanacaktır:

- (i) Guvernörler Kurulu'nun işlerini hazırlamak;
- (ii) Banka'nın işleriyle ve işlemleriyle ilgili olarak Guvernörler Kurulu'nun genel direktifleri doğrultusunda kararlar almak;
- (iii) her malî yıla ait hesapları, her yıllık toplantıda Guvernörler Kurulu'nun onayına sunmak; ve
- (iv) Banka'nın bütçesini onaylamak.

* Guvernörler Kurulu, 9.Yıllık Toplantısında, BG/7-405 numaralı Karar ile İcra Direktörleri'nin sayısını ondan (10) on bire (11) çıkarmıştır. Kurul, 23. Yıllık Toplantısında, BG/4-419 numaralı Karar ile İcra Direktörleri'nin sayısını on dörde (14) çıkarmaya karar vermiştir.

Madde 33

İCRA DİREKTÖRLERİ KURULU: PROSEDÜR

1. İcra Direktörleri Kurulu, normal olarak Banka'nın merkez ofisinde faaliyet gösterir ve Banka'nın işlerinin gerektirdiği sıklıkta toplanır.
2. İcra Direktörleri'nin çoğunluğu, İcra Direktörleri Kurulu'nun herhangi bir toplantısı için yeter sayıyı oluşturur; şu şartla ki, bu çoğunluk en az üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisini temsil etmelidir.
3. Guvernörler Kurulu, bir üyenin, özellikle o üyeyi etkileyecek bir konunun görüşülmesi sırasında kendi uyuşundan bir İcra Direktörü yoksa, oy hakkı bulunmaksızın bir temsilciyi, İcra Direktörleri Kurulu'na katılmak üzere gönderebileceğini düzenleyen Kurallar ve Düzenlemeler'i kabul edecektir.

Madde 34

OYLAMA

1. Her üye beş yüz (500) temel oya ve taahhüt edilen her hisse için ilave bir oya sahip olacaktır.
2. Guvernörler Kurulu'ndaki oylamada, her Guvernör, temsil ettiği üyenin oyunu kullanma yetkisine sahip olacaktır. Bu Anlaşma'da aksi açıkça belirtilmiş olmadıkça, Guvernörler Kurulu'nun önündeki bütün meselelerde toplantıda temsil edilen oy gücünün çoğunluğu tarafından karar verilir.
3. İcra Direktörleri Kurulu'ndaki oylamalarda, her İcra Direktörü, kendisinin seçiminde sayılan oyların sayısınca oy kullanabilir ve bu oyların tek parça olarak kullanılması gerekmez. Bu Anlaşma'da aksi açıkça belirtilmiş olmadıkça, İcra Direktörleri Kurulu'nun önündeki bütün meselelerde toplantıda temsil edilen oy gücünün çoğunluğu tarafından karar verilir.

Madde 35

BAŞKAN

1. Guvernörler Kurulu, üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisinden daha azını temsil etmemek kaydıyla, Guvernörlerin toplam sayısının çoğunluğunun oyuyla Banka Başkanı'nı seçer. Başkan, bir üye ülkenin uyuşundan olacaktır. Başkan, Başkan olarak görev yaptığı sırada, Guvernör ya da İcra Direktörü olarak görev yapamaz.
2. Başkan'ın görev süresi beş (5) yıldır. Başkan yeniden seçilebilir. Ancak, Guvernörler Kurulu'nun, üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisinden daha azını temsil etmemek kaydıyla, Guvernörlerin toplam sayısının çoğunluğunun oyuyla karar vermesi üzerine Başkan'ın görevine son verilebilir.
3. Başkan, İcra Direktörleri Kurulu'nun Başkanı olacaktır, ancak, eşitlik halinde karar verici oy kullanma hakkı haricinde, oy kullanma hakkı olmayacaktır.
4. Başkan, Banka'nın hukukî temsilcisi olacaktır.

5. Başkan, Banka'nın baş yöneticisi olacaktır ve İcra Direktörleri Kurulu'nun direktifleri doğrultusunda, Banka'nın carî işlerini yürütecektir. Başkan, Banka tarafından kabul edilen Kurallar ve Düzenlemeler doğrultusunda, görevlilerin ve personelin organize edilmesi, atanması ve ihraç edilmesinden sorumlu olacaktır.
6. Görevliler ve personelin atanmasında Başkan, verimlilik ve teknik kabiliyete ilişkin en yüksek standartların temin edilmesine büyük önem verecek ve personelin istihdamında mümkün olan en geniş coğrafi dağılımı sağlamaya dikkat gösterecektir.

Madde 36

BAŞKAN YARDIMCISI

1. Başkan'ın tavsiyesi üzerine, İcra Direktörleri Kurulu, bir ya da birden fazla Başkan Yardımcısı atayacaktır. Başkan Yardımcısı bir üye ülkenin uyruğundan olacaktır. Başkan Yardımcısı'nın görev süresi, Banka yönetiminde kullanacağı yetki ve gerçekleştireceği işler, zaman zaman İcra Direktörleri Kurulu tarafından kararlaştırılacaktır. Başkan'ın yokluğunda veya ehliyetsiz olması halinde, Başkan Yardımcısı veya birden fazla olmaları halinde kıdemli Başkan Yardımcısı, Başkan'ın yetkilerini kullanacak ve görevlerini icra edecektir. Başkan Yardımcısı, görevi sırasında, Guvernör veya İcra Direktörü olamayacaktır.
2. Bir Başkan Yardımcısı, İcra Direktörleri Kurulunun toplantılarına katılabilir, ancak, Başkan Yardımcısının veya Birinci Başkan Yardımcısının Başkan sıfatıyla kullanacağı oyun karar verici olması hali hariç olmak üzere, bu toplantılarda oy hakkı olamaz.

Madde 37

BANKANIN ULUSLARARASI KARAKTERİ VE SİYASÎ FAALİYET YASAĞI

1. Banka, amaç ve görevlerine herhangi bir şekilde zarar verecek, bunları sınırlandıracak, saptıracak veya başka bir yönde değiştirecek borç ve yardımları kabul etmeyecektir.
2. Banka, Banka Başkanı, Başkan Yardımcısı, İcra Direktörleri, görevliler ve personel hiçbir üyenin siyasî işlerine karışmayacak ve aldıkları kararlarda ilgili üyenin siyasî karakterinden etkilenmeyecektir. Banka'nın kararlarında sadece ekonomik değerlendirmeler dikkate alınacaktır. Bu değerlendirmeler, Banka'nın amaç ve görevlerini gerçekleştirmek için nesnel olarak göz önünde bulundurulacaktır.
3. Başkan, Başkan Yardımcısı, görevliler ve Banka personeli, görevlerinin ifasında sadece Banka'ya karşı sorumlu olup başka hiçbir otoriteye karşı sorumlu olmayacaklardır. Banka'nın her üyesi, bu görevin uluslararası karakterine saygı gösterecek ve görevlerinin ifasıyla ilgili olarak onları herhangi bir şekilde etki altında bırakacak teşebbüslerden sakınacaktır.

Madde 38

BANKA MERKEZİ

1. Banka'nın merkez ofisi Suudi Arabistan Krallığı'nın Cidde şehrinde olacaktır.
2. Banka, başka yerlerde de temsilcilikler veya şubeler açabilir.

Madde 39

MALÎ YIL

Banka'nın mali yılı, Hicrî Yıl olacaktır.

Madde 40

İRTİBAT KANALLARI VE EMANETÇİLER

1. Her üye, Banka'nın, bu Anlaşma kapsamında ortaya çıkacak sorunlarla ilgili olarak irtibat kurabileceği uygun bir resmî otorite tayin edecektir.
2. Her üye, kendi merkez bankasını veya Banka'nın kabul edebileceği başka bir kurumunu, Banka'nın o üyenin para birimindeki mevduatı ile birlikte diğer varlıklarını da tutabileceği bir emanetçi olarak tayin edecektir.

Madde 41

RAPORLAR

1. Banka, üyelerine hesaplarının denetlenmiş beyannamesini içeren bir Yıllık Rapor gönderecek ve bu Rapor'u yayımlayacaktır. Banka ayrıca, üyelerine dört aylık dönemlerle, işlemlerinin sonucunu gösteren bir özet beyanname gönderecektir.
2. Banka, ayrıca amaç ve görevlerinin yerine getirilmesinde gerekli gördüğü diğer raporları yayımlayabilir. Bu raporlar, Banka üyelerine iletilecektir.

Madde 42

NET GELİRİN TAHSİSİ

1. Guvernörler Kurulu, her yıl, Banka'nın olağan sermaye işlemlerinden elde ettiği net gelir veya fazlanın hangi kısmının rezervlere, mudîlere, Özel Fonlara ve üyelere tahsis edileceğine karar verecektir; şu şartla ki, Banka'nın net geliri veya fazlasının hiçbir kısmı, Banka'nın Genel Rezervleri taahhüt edilmiş sermayenin yüzde yirmi beşine (25) ulaşınca kadar kâr dağıtımı yoluyla üyelere dağıtılmayacaktır.
2. Özel fon işlemlerinden edinilmiş net gelir veya fazla, kâr dağıtımı yoluyla dağıtılmayacak, ancak ilgili Özel Fonlara aktarılacaktır.
3. Aksi Emanet şartlarında belirtilmedikçe, bir Emanet Fonu'nun net geliri veya fazlası, kâr yoluyla dağıtılmayacak, ancak Emanet Fonu'na aktarılacaktır.
4. Bu Madde'nin 1. paragrafında bahsedilen kârın üyelere dağıtımı, her bir üyenin sahip olduğu hisse sayısı ile orantılı olarak ve Guvernörler Kurulu'nun tayin edeceği şekilde ve para biriminde yapılacaktır.

BÖLÜM VI

ÜYELERİN ÇEKİLMESİ VE ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI, BANKA İŞLEMLERİNİN GEÇİCİ OLARAK ASKIYA ALINMASI VE FESHEDİLMESİ

Madde 43

ÇEKİLME

1. Hiçbir üyenin, üyelik tarihinden itibaren beş (5) yıllık bir süre geçmedikçe Banka üyeliğinden çekilme hakkı olmayacaktır.
2. Her üye, bu Madde'nin 1. paragrafına tabi olarak, Banka'nın merkez ofisine yazılı bir bildirimde bulunmak suretiyle Banka'dan çekilebilir.
3. Bir üyenin çekilmesi, bu Madde'nin 1. paragrafına tabi olarak, her halükârda Banka'nın bildirim almasından itibaren en erken altı (6) ay sonra olmak üzere, bildirimde belirtilen tarihte yürürlüğe girer. Ancak, çekilmenin yürürlüğe girmesinden önceki herhangi bir vakitte, üye, Banka'ya çekilme işlemini iptal ettiğini yazılı olarak bildirebilir.
4. Çekilen bir üye, çekilmesinin yürürlüğe girdiği tarihte Banka'ya karşı mesul olduğu doğrudan ya da şartlı yükümlülüklerinden mesul olmaya devam edecektir. Çekilen üyenin, Banka ile o ülke arasında Banka'nın o ülkedeki yatırımlarına ilişkin olarak Banka'yı tatmin edecek düzenlemeler yapılncaya kadar, Banka'nın görüşüne göre Banka'nın o ülkedeki yatırımlarını etkileyecek olan Anlaşma şartlarına dair mesuliyeti de devam edecektir. Üye, Banka'nın çekilmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerden mesul tutulamaz.
5. İslam Konferansı'nın bir üyesi olmaktan çıkan bir üye, bu Madde hükümleri kapsamında, Banka üyeliğinden çekildiğine ilişkin bildirim yapmış sayılacaktır. Çekilmenin nihaî olarak yürürlüğe gireceği tarih, bu Madde'nin 1. Paragrafına tabi olarak Guvernörler Kurulu tarafından tayin edilecektir.

Madde 44

ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI

1. Bir üyenin Banka'ya karşı yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmemesi halinde, Guvernörler Kurulu, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden daha azını temsil etmemek kaydıyla, oylama ile o üyenin üyeliğini askıya alabilir.
2. Bu şekilde askıya alınan üye, Guvernörler Kurulu bir (1) yıl içinde üyelik durumunu üyeliğin askıya alınması için gerekli aynı çoğunlukla eski haline döndürmeye karar vermediği takdirde, üyeliğinin askıya alınmasından itibaren bir yıl içinde üyelik vasfını otomatik olarak kaybeder.
3. Üyeliği askıya alındığı süre zarfında bir üye, bu Anlaşmadan kaynaklanan haklarını kullanamayacak, ancak tüm yükümlülüklerine tabi kalmaya devam edecektir.

Madde 45

ÜYELİĞİN SONA ERMESİ ÜZERİNE HESAPLARIN TASFİYESİ

1. Bir üyenin üyeliğinin sona erdiği tarihten sonra, üye, Banka'ya karşı o tarih itibariyle doğmuş olan doğrudan yükümlülüklerinden sorumlu olmaya devam edecektir. Ayrıca, üye, üyeliğinin sona ermesinden önce akdedilmiş kredi veya garantilerin herhangi bir kısmının ödenmemiş olması halinde, Banka'ya karşı, şartlı yükümlülüklerinden de sorumlu olacak, ancak Banka'nın üyeliğinin sona ermesinden sonra akdettiği kredi ya da garantilere ilişkin veya Banka'nın gelirinden veya masraflarından kaynaklı paylara ilişkin sorumlu olmayacaktır.
2. Bir üyenin üyeliğinin sona erdiği tarihte, Banka, bu Madde'nin 3. ve 4. paragrafları doğrultusunda o ülke ile hesapların tasfiesinin bir parçası olarak o ülkenin hisselerinin Banka tarafından geri alınmasını düzenleyecektir. Bu maksatla, hisselerin geri alınacağı fiyat, ülkenin üyeliğinin sona erdiği tarihte Banka kayıtlarında gösterilen değer olacaktır.
3. Bu Madde kapsamında, Banka tarafından geri alınan hisselerin için ödeme aşağıdaki şartlara tabidir:
 - (i) hisseleri karşılığı ilgili ülkeye ödenmesi gereken herhangi bir tutar, o ülkenin, o ülkenin merkez bankasının veya herhangi bir kurumunun, temsilcisinin veya idari biriminin Banka'ya karşı yerine getirilmemiş yükümlülüklerinin bulunması halinde ödenmeyecektir. O ülkeye ödenmesi gereken herhangi bir tutar, Banka'nın takdirine göre, o ülkenin herhangi bir muaccel yükümlülüğü ile mahsuplaştırılabilir.
 - (ii) (bu Madde'nin 2. paragrafı çerçevesinde) hisselerle ilişkin geri alım fiyatının ilgili ülkenin Banka'ya karşı yükümlülüklerinin toplam miktarını aştığı kısma eşit olan net meblağ, ilgili hisse senetlerinin teslimi üzerine, Banka tarafından tespit edilecek beş (5) yılı aşmayan bir süre içinde ödenecektir;
 - (iii) ödemeler serbest konvertibil para birimi üzerinden yapılacaktır;
 - (iv) Bir ülkenin üyeliğinin sona erdiği tarihte ödenmemiş olan garantiler ve kredilerden kaynaklı zararların Banka tarafından karşılanması halinde ve bu zararların miktarı, o tarihte zararlara karşı sağlanan rezerv miktarını aşılıyorsa, ilgili ülke, talep üzerine, zararların geri alım fiyatının tespit edildiği tarihte hesaba katılmış olması halinde hisselerinin geri alım fiyatında meydana gelecek azalma tutarındaki meblağı geri ödeyecektir.
4. Banka, bu Anlaşma'nın 47. Maddesi doğrultusunda, bir ülkenin üyeliğinin sona ermesinden itibaren altı (6) ay içinde işlemlerini feshederse, ilgili ülkenin tüm hakları, Madde 47 ve 49'un hükümleri doğrultusunda tayin edilecektir. Bu ülke, bu Maddeler kapsamında hala bir üye sayılacak, ancak oy kullanma hakkı olmayacaktır.

Madde 46

İŞLEMLERİN GEÇİCİ OLARAK ASKIYA ALINMASI

Acil bir durumda, İcra Direktörleri Kurulu, Güvernörler Kurulu tarafından daha etraflı değerlendirilmesi ve tedbir alınması için fırsat bekleyen yeni taahhütlere ilişkin işlemlerini geçici olarak durdurabilir.

Madde 47

İŞLEMLERİN GEÇİCİ FESHİ

1. Banka, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden daha azını temsil etmeyecek şekilde, Guvernörlerin toplam sayısının üçte ikisinin onayladığı bir kararla işlemlerini feshedebilir. Bu fesihten sonra Banka, varlıklarının muhafazası ve tasarrufu ile yükümlülüklerinin tasfiye edilmesi açısından zarurî olanlar hariç, tüm faaliyetlerini durduracaktır.
2. Bu yükümlülüklerin nihaî tasfiyesi ve varlıkların dağıtılmasına kadar, Banka'nın varlığı devam edecek ve Banka ile üyeler arasındaki karşılıklı haklar ve yükümlülükler zarar görmeden devam edecektir.

Madde 48

ÜYELERİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE TALEPLERİN ÖDENMESİ

1. Banka'nın işlemlerinin feshedilmesi durumunda, şartlı borçlar dâhil olmak üzere tüm kreditorlerin talepleri karşılanıncaya kadar, tüm üyelerin Banka'nın taahhüt edilmiş sermayesinin ödenmemiş kısmından kaynaklanan yükümlülükleri devam edecektir.
2. Tüm kreditorlerin doğrudan talepleri ilk önce Banka'nın varlıklarından, daha sonra ödenmemiş taahhütlere ilişkin Banka'ya yapılan ödemelerden karşılanacaktır. Talepte bulunan kreditorlere bir ödeme yapılmadan önce, İcra Direktörleri Kurulu, kendi muhakemesiyle gerekli gördüğü ölçüde, doğrudan ve şarta bağlı talep sahipleri arasında orantılı bir dağıtım yapılmasını sağlamak için ayarlamalar yapacaktır.

Madde 49

VARLIKLARIN DAĞITIMI

1. Kreditorlere karşı üstlenilmiş olan tüm yükümlülükler ödenmedikçe veya karşılıkları ayrılmadıkça, üyelere, Banka'nın sermaye stoğuna yaptıkları katkılar sebebiyle varlıklardan dağıtım yapılamaz. Bu dağıtım, üyelerin toplam oy gücünün en az dörtte üçünü temsil etmek üzere, Guvernörlerin toplam sayısının üçte ikisinin oyu üzerine Guvernörler Kurulu tarafından onaylanacaktır.
2. Banka varlıklarının üyelere dağıtımı, her bir üyenin elinde tuttuğu sermaye stoğu ile orantılı olacaktır ve mudilere öncelik vermek suretiyle, Banka'nın adil ve hakkaniyetli olduğunu düşündüğü şartlarda ve zamanlarda yapılacaktır. Dağıtılan varlık payları, o varlık türünde olmak zorunda değildir. Hiçbir üye, Banka'ya karşı tüm yükümlülüklerini yerine getirmediği, varlıkların dağıtımında kendi payını alma hakkına sahip olmayacaktır.
3. Bu Madde kapsamında dağıtılan varlıkları alan herhangi bir üye, o varlıklara ilişkin olarak, Banka'nın dağıtımdan önce yararlandığı tüm haklardan yararlanma hakkına sahip olacaktır.

BÖLÜM VII

STATÜ, DOKUNULMAZLIKLAR, İSTİSNALAR VE İMTİYAZLAR

Madde 50

BÖLÜMÜN AMACI

Banka'nın amacını ve kendisine verilen görevleri etkin bir şekilde yerine getirmesini ve bu Madde'de düzenlenen statü, dokunulmazlık, istisna ve imtiyazların her üye ülkenin toprağı içinde Banka'ya tanınmasını sağlamak.

Madde 51

HUKUKİ STATÜ

Banka, tam hukukî şahsiyete ve özellikle aşağıdakilere ilişkin tam ehliyete sahip uluslararası bağımsız bir kurum olacaktır.:

- (i) sözleşme yapmak;
- (ii) gayrimenkul ve menkul mal edinmek ve elden çıkarmak; ve
- (iii) hukukî işlemleri yapmak.

Madde 52

ADLÎ İŞLEMLERDEN MUAFİYET

1. Banka; merkezinin ya da bir şubesinin veya tebligat veya hizmet kabul etmek amacıyla atadığı bir acentasının bulunduğu veya menkul kıymet ihraç veya garanti ettiği bir ülkenin toprağında yargı yetkisine sahip bir mahkeme tarafından, para toplamak, menkul kıymetleri almak ve satmak veya ciro etmek gibi işlemlerle bağlantılı veya bunlardan kaynaklı olarak Banka'ya karşı ileri sürülen davalar hariç olmak üzere, her türlü adlî işleminden muaf olacaktır.
2. Bu Madde'nin 1. paragrafına halel getirmeksizin, hiçbir üye veya bir üyenin hiçbir kurumu veya aracısı veya doğrudan ya da dolaylı olarak üye, üyenin kurumu veya aracısı adına hareket eden veya onlardan talepleri olan hiçbir kurum veya kişi, Banka'ya dava açamaz. Üyeler, bu Anlaşma'da, Banka'nın Yönetmelik ve Düzenlemelerinde veya Banka ile akdedilen sözleşmelerde belirlenebileceği üzere, Banka ile üyeleri arasındaki ihtilafların çözümü için özel prosedürlere başvurma hakkına sahip olacaktır.
3. Banka'nın mülkü ve varlıkları, nerede ve kimin elinde olursa olsun, Banka aleyhine nihai karar verilinceye kadar, her türlü el koymadan, ihtiyatî hacizden ve icradan muaf olacaktır.

Madde 53

VARLIKLARIN DOKUNULMAZLIĞI

Banka'nın mülkü ve varlıkları, nerede ve kimin elinde bulunuyor olursa olsun arama, haciz, el koyma, müsadere veya idarî veya adlî işlemle her türlü alma ve el koyma şekinden muaf olacaktır.

Madde 54

ARŞİVLERİN DOKUNULMAZLIĞI

Banka'nın arşivleri ve genel olarak ona ait tüm belgeler veya elindeki tüm belgeler nerede bulunuyor olursa olsun dokunulmaz olacaktır.

Madde 55

MEVDUATLARIN GİZLİLİĞİ

Banka, mudilerin hesaplarıyla ilgili olarak tam gizliliği gözeterek ve üyeler bu mevduatlar hakkındaki bilgilerin dokunulmazlığına saygı gösterecektir.

Madde 56

VARLIKLARIN SINIRLAMALARDAN MUAF OLMASI

Banka'nın, amaç ve görevlerini etkin olarak yürütmesi için gerekli olduğu ölçüde ve bu Anlaşma'nın hükümlerine tabi olarak, Banka'nın tüm mülkü ve varlıkları her türlü sınırlamalardan, düzenlemelerden, kontrol ve moratoryumlardan muaf olacaktır.

Madde 57

İLETİŞİM İMTİYAZLARI

Banka'nın resmi iletişimi, her bir üye tarafından, üyenin diğer uluslararası organizasyonlara tanıdığı imtiyazlardan daha az olmayacak şekilde, imtiyazlardan yararlandırılacaktır.

Madde 58

BANKA PERSONELİNİN DOKUNULMAZLIK VE İMTİYAZLARI

Banka'nın tüm Guvernörleri, Vekilleri, İcra Direktörleri, Başkanı, görevlileri ve çalışanları:

- (i) Resmi görevleriyle kapsamında gerçekleştirdikleri eylemlerle ilgili olarak yasal işlemlerden muaf olacaklardır;
- (ii) Vatandaş sıfatıyla mukim olmadıkları veya uyruğunda olmadıkları ülkelerde, üyeler tarafından, diğer üyelerin aynı düzeydeki temsilcilerine, görevlilerine ve çalışanlarına göçmenlik sınırlamaları, yabancıların kayıt gereklilikleri ve değişim düzenlemeleri uyarınca uygulanan tüm muafiyetlerden yararlandırılırlar; ve
- (iii) Üyeler tarafından, diğer üyelerin aynı düzeydeki temsilcileri, görevlileri ve çalışanlarına tanınan seyahat imkânları kapsamında aynı muameleden yararlandırılırlar.

Madde 59

VERGİ MUAFİYETİ

1. Banka, Banka'nın varlıkları, mülkü, geliri ve operasyonları ile işlemleri tüm vergilerden ve gümrüklerden muaf olacaktır. Banka ayrıca, herhangi bir verginin veya harcın ödenmesi, kesintisi veya toplanması yükümlülüğünden de muaf olacaktır.

2. Banka tarafından Başkana, İcra Direktörlerine, görevlilere ve çalışanlara verilen maaş ve ödemeler üzerine vergi konulamaz.
3. Banka tarafından ihraç edilen hiçbir menkul kıymet, kâr payı ödemesi de dâhil olmak üzere, kimin elinde bulunursa bulunsun aşağıdaki şartları karşılaması halinde vergiye tabi tutulamaz:
 - (i) Bu verginin yalnızca Banka tarafından ihraç edildiği için bu tür menkul kıymetlere uygulanıyor olması; veya
 - (ii) bu vergilendirmenin tek hukukî dayanağının bu menkul kıymetin içinde ihraç edildiği, muaccel olduğu veya ödendiği yer veya para birimi veya Banka'nın faaliyet gösterdiği bir iş yeri veya ofisin yerleşim yeri olması.
4. Banka tarafından garanti edilen hiçbir menkul kıymet, kâr payı ödemesi de dâhil olmak üzere, kimin elinde bulunursa bulunsun aşağıdaki şartları karşılaması halinde vergiye tabi tutulamaz:
 - (i) Bu verginin yalnızca Banka tarafından garanti edildiği için bu tür menkul kıymetlere uygulanıyor olması; veya
 - (ii) bu vergilendirmenin tek hukukî dayanağının Banka'nın faaliyet gösterdiği bir iş yeri veya ofisin yerleşim yeri olması.

Madde 60

UYGULAMA

Her üye, yargı sistemi ile uyum halinde, bu Bölüm'de düzenlenen hükümlerin yürürlüğe girmesi için gerekli işlemleri derhal yapacak ve konu ile ilgili işlemler hakkında Banka'yı bilgilendirecektir.

Madde 61

DOKUNULMAZLIKLARDAN, İSTİSNALARDAN VE İMTİYAZLARDAN FERAGAT

Banka, takdir ederse, kendi menfaatine olacağına karar vereceği şekil ve şartlarda, bu Bölüm'de kendisine tanınan imtiyazlardan, dokunulmazlıklardan ve istisnalardan her hal ve durumda feragat edebilir.

BÖLÜM VIII

TADİLAT, YORUM VE TAHKİM

Madde 62

TADİLAT

1. Bu Anlaşma, ancak, Güvernörler Kurulu'nun, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden daha azını temsil etmeyecek şekilde Güvernörlerin toplam sayısının üçte ikisinin oyu üzerine alacağı bir kararla değiştirilebilir.

2. Bu Madde'nin 1. paragrafının hükümlerine hâlel getirmeksizin, aşağıdakilere ilişkin değişiklikler için Guvernörler Kurulu'nun oybirliği gereklidir:
 - (i) Bankadan çekilme hakkı;
 - (ii) Madde 7'nin 2. ve 3. paragraflarında yer alan yükümlülüğe ilişkin sınırlamalar; ve
 - (iii) Madde 5'in 4. Paragrafında yer alan sermaye stoğu alımına ilişkin haklar.
3. Bu Anlaşma'nın değiştirilmesine ilişkin olarak bir üyeden veya İcra Direktörleri Kurulu'ndan gelen herhangi bir önerge, Guvernörler Kurulu'nun önüne getirilmek üzere Guvernörler Kurulu Başkanı'na sunulur. Değişiklik kabul edildiğinde, Banka bunu, tüm üyelere resmen bildirir. Guvernörler Kurulu, farklı bir tarih belirlemiş olmadıkça, değişiklikler tüm üyeler için yazılı bildirimden üç (3) ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 63

DİLLER, YORUM VE UYGULAMA

1. Banka'nın resmi dili Arapçadır. Ek olarak, İngilizce ve Fransızca çalışma dilleri olacaktır. Bu Anlaşma'nın Arapça metni, hem yorum hem de uygulama için aslı metin olarak kabul edilecektir.
2. Herhangi bir üye ile Banka arasında veya Banka'nın iki veya daha fazla üyesi arasında bu Anlaşma hükümlerinin yorum veya uygulamasına ilişkin bir sorun çıkması halinde, bu sorun, karara bağlanması için İcra Direktörleri Kurulu'na sunulur. İlgili üye ülkenin uyuşmamasından bir İcra Direktörü olmaması halinde, 33. Madde'nin 3. paragrafı uygulanır.
3. Her üye, bu Madde'nin 2. paragrafı kapsamındaki karar tarihinden itibaren altı (6) ay içinde, sorunun kesin karara bağlanmak üzere Guvernörler Kurulu'na götürülmesini isteyebilir. Banka, Guvernörler Kurulu'nun kararını beklediği sırada, gerekli gördüğü takdirde, İcra Direktörleri Kurulu'nun kararına dayanarak hareket edebilecektir.

Madde 64

TAHKİM

Banka'nın işlemlerinin feshine ilişkin kararın kabul edilmesinden sonra, Banka ile üyeliği sona ermiş bir ülke veya Banka ile herhangi bir üye arasında ihtilaf çıkması halinde, bu ihtilaf üç (3) hakemin karar vereceği bir tahkim kuruluna götürülecektir. Bir hakem Banka tarafından, diğeri ilgili üye ülke tarafından ve üçüncüsü, taraflar aksini kararlaştırmadıkça, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı veya Guvernörler Kurulu tarafından kabul edilmiş Kurallar ve Düzenlemeler'de öngörülmüş olabilecek bir yetkili tarafından seçilecektir. Hakemlerin çoğunluğunun oyu, tarafları bağlayıcı kesin kararın verilmesi için yeterli olacaktır. Üçüncü hakem, usule ilişkin olarak tarafların hakkında uyuşmazlığa düşebileceği tüm sorunları çözmekle yetkilendirilmiş olacaktır.

Madde 65

VARSAYILACAK ONAY

Banka'nın herhangi bir işlemi yapabilmesinden önce herhangi bir üyenin onayının gerektiği durumlarda üye, Banka'nın üyeyi önerilen işlem konusunda bilgilendirebileceği makul bir süre içerisinde itiraz ileri sürmezse, ilgili işlemi onaylamış sayılır.

BÖLÜM IX

SON HÜKÜMLER

Madde 66

İMZA VE GÜVENLİK

1. Bu Anlaşma'nın Arapça, İngilizce ve Fransızca orijinal nüshası, Hicrî 15 Şevval 1394 ve Miladî 31 Ekim 1974'e kadar bu Anlaşma Ekinde listelenen ülkelerin imzasına açık olarak Suudi Arabistan Para Kurumu'nun ofisinde kalacaktır. Bu belge, kurulduktan sonra Banka'nın merkez ofisinde tutulacaktır.
2. Emanetçi, bu Anlaşma'nın onaylanmış nüshalarını, tüm İmzacılara ve Banka'ya üye olan diğer ülkelere gönderecektir.

Madde 67

KABUL VEYA ONAYLAMA

Bu Anlaşma, İmzacıların kabulüne veya onaylamasına tabidir. Onaylama veya kabul belgeleri, emanetçi tarafından korunacak ve her bir imza ve tarihi hakkında diğer imzacılar usulüne göre bilgilendirilecektir.

Madde 68

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, taahhütleri Toplamda beş yüz milyon (500,000,000) İslam Dinarı'ndan daha az olmayan İmzacıların kabul veya onay belgelerinin tevdi edilmesinden sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 69

İŞLEMLERİN BAŞLAMASI

1. Bu Anlaşma yürürlüğe girer girmez, her üye bir Guvernör ve bir Guvernör Vekili atayacaktır.
2. Guvernörler Kurulu ilk toplantısında:
 - (i) Banka Başkanı'nı seçecek;
 - (ii) Banka'nın İcra Direktörleri'nin seçimi için gerekli düzenlemeleri yapacak; ve
 - (iii) Banka'nın işlemlerini başlatacağı tarihin belirlenmesi için gerekli düzenlemeleri yapacaktır.
3. Banka, üyelerini, işlemlerinin başlayacağı tarih konusunda bilgilendirecektir.

Miladî 12 Ağustos 1974'e denk gelen Hicrî 24 Receb 1394 tarihinde, Arapça, İngilizce ve Fransızca üç nüsha halinde, Suudi Arabistan Krallığı'nın Cidde Şehrinde akdedilmiştir.

KAYITLI SERMAYE STOĞUNA İLK TAAHHÜTLER

No	Ülke	İmza Tarihi		Taahhüt Meblağı Milyon (İslam Dinarı)
		Hicri	Miladi	
1	Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	25,0
2	Birleşik Arap Emirlikleri	24/7/1394	12.08.1974	100,0
		14/10/1394	29.10.1974	10,0
3	Bahreyn	6/10/1394	21.10.1974	5,0
4	Çad Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	2,5
5	Mısır Arap Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	25,0
6	Gine Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	2,5
7	Endonezya Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	25,0
8	Ürdün Haşimi Krallığı	24/ 7/1394	12.08.1974	4,0
9	Kuveyt	24/7/1394	12.08.1974	50,0
		6/10/1394	31.10.1974	50,0
10	Lübnan Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	2,5
11	Libya Arap Cumhuriyeti	16/8/1394	24.08.1974	125,0
12	Malezya	24/7/1394	12.08.1974	16,0
13	Mali Cumhuriyeti	24.07.1974	12.08.1974	2,5
14	Moritanya İslam Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	2,5
15	Fas Krallığı	24/7/1394	12.08.1974	5,0
16	Nijer Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	2,5
17	Umman Sultanlığı	24/7/1394	12.08.1974	5,0
18	Pakistan İslam Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	25,0
19	Katar	24/7/1394	12.08.1974	20,0
		29/12/1394	12.01.1975	5,0
20	Saudi Arabistan Krallığı	24/7/1394	12.08.1974	200,0
21	Senegal Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	2,5
22	Somali Demokratik Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	2,5
23	Sudan Demokratik Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	10,-
24	Tunus Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	2,5
25	Yemen Arap Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	2,5
26	Bangladeş Cumhuriyeti	24/7/1394	12.08.1974	10,0
27	Türkiye Cumhuriyeti	24/ 7/1394	12.08.1974	10,0
28	Suriye Arap Cumhuriyeti			2,5
29	Afganistan Cumhuriyeti			2,5
Toplam				755.-

